

Kod ucznia	

KURATORIUM OŚWIATY W GDAŃSKU
KONKURS Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
II STOPIEŃ ELIMINACJI
2020/2021

Instrukcja dla ucznia:

Zapoznaj się uważnie z zadaniami i wykonaj polecenia. Na wykonanie zadań masz **60 min.**

Łączna suma punktów do zdobycia wynosi **60.**

Wojewódzka Komisja Konkursowa życzy Ci powodzenia.

1. Przyporządkuj cywilizacji antycznej odpowiednią lokalizację.

A	Kultura minojska
B	Kultura mykeńska
C	Fenicjanie
D	Żydzi
E	Grecja w okresie klasycznym

1	Argos (Peloponez)
2	Ateny
3	Babilon
4	Kartagina
5	Kreta
6	Jerozolima

A - .... B - .... C - .... D - .... E - .... /2

2. Na podstawie zdjęcia i opisu podaj nazwę ornamentu.

Ornament roślinny wywodzący się ze sztuki grecko-rzymskiej. Z Europy trafił do świata islamu. Ponowną popularność przeżył w okresie renesansu i klasycyzmu.

Źródło: <https://tiny.pl/7cnrr>

.... /1

3. Zapoznaj się ze zdjęciem i uzupełnij tekst.

Przedstawiona na zdjęciu rzeźba nosi nazwę A. .... Jest to jedna z wielu kopii niezachowanego posągu słynnego w V w. p.n.e. greckiego rzeźbiarza B. .... Autor przedstawił osobę trenującą jedną z dyscyplin pięcioboju olimpijskiego. Konkurencje rozgrywane były co cztery lata podczas C. ...., a okres między nimi nazywano D. .... Ideę cyklicznych zawodów sportowych przywrócił Francuz, Pierre de Coubertin, organizując w 1896 r. w (mieście) E. .... pierwsze nowożytne igrzyska olimpijskie.

Źródło: <https://tiny.pl/7cn7s>

.... /5

4. Podaj daty roczne chrztu.

- A. Chlodwiga I, władcy Franków z dynastii Merowingów - .....
- B. Gdańszczan ochrzczonych przez biskupa Wojciecha - .....
- C. Jagiełły wielkiego księcia litewskiego i króla polskiego - .....
- D. Mieszka I, księcia z dynastii Piastów i jego dworu - .....
- E. Pierwszych sześciu Indian, przybyłych do Hiszpanii z Kolumbem - .....

.... /5

5. Podaj współczesne nazwy miast polskich, które wywodziły swoje pierwotne nazwy od imion lub nazwisk ich założycieli. Użyj nazw spośród podanych.

Gdańsk, Kazimierz Dolny, Kraków, Warszawa, Władysławowo, Zamość

Lp.	Nazwa	Opis
A		Nieduże miasto w województwie pomorskim, które otrzymało w XX wieku prawa miejskie. Nazwę swoją zawdzięcza królowi polskiemu, który w XVII wieku w jego okolicach nakazał zbudowanie dwóch fortów i portu floty wojennej. Przez krótki czas w XX wieku, jego nazwa nawiązywała do nazwiska jednego z polskich generałów.
B		Nieduże miasto w województwie lubelskim, które po raz pierwszy prawa miejskie otrzymało w XIV wieku. Jego nazwa wywodzi się od imienia dwóch władców Polski. Pierwszy z nich miał przekazać istniejący tam klasztor norbertankom, a drugi założyć miasto i zbudować zamek.
C		Średniej wielkości miasto w województwie lubelskim, które zostało założone w XVI w. przez kanclerza i hetmana wielkiego w jednej osobie. Ze względu na swoją unikalną architekturę urbanistyczną zostało okrzyknięte „perłą renesansu”. Obecnie jego Stare Miasto znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.
D		Duże miasto w centralnej Polsce, którego nazwa nawiązuje do dwojga legendarnych założycieli. Najprawdopodobniej jednak wywodzi się od słowiańskiego imienia przedstawiciela rodu Rawów (Rawiczów), którzy byli właścicielami terenów, na których osada powstała.
E		Duże miasto w południowej Polsce, którego nazwa według legendy spisanej w XII wieku przez Wincentego Kadłubka wywodzi się od imienia władcy. Jako jedyne miasto w Polsce ma prawo używać w herbie godło państwa polskiego. Jego m.in. jego Stare Miasto znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

.... /5

6. Zakreśl w podanym zestawie cztery produkty, które nie mogły się znajdować na stole mieszkańca Europy w XIV w.

burak, bób, cebula, chleb pszeniczny, ciecierzycyca, czosnek, indyk, jabłko, kapusta, kasza gryczana, marchew, miód, papryka, pietruszka, pomidor, wieprzowina, wołowina, ziemniak

.... /4

7. Zapoznaj się z fasadą kościoła Il Gesù i uzupełnij tekst.

Źródło: <https://tiny.pl/7cnxw>

Il Gesù, czyli Kościół Jezusa, to główny i macierzysty kościół powstałego w XVI w. zakonu A. ...., znajdujący się w (mieście) B. .... Świątynia stanowi prototyp wielu budowli w stylu C. .... zbudowanych w całej Europie. Na jego fasadzie znajdują się zdwojone D. ...., czyli płaskie filary nawiązujące swoją formą do greckiego stylu E. .... Wspierają one belkowanie, we fryzie którego znajduje się napis: *Alexander Cardinalis Farnesius, S[anctae] R[omanae] E[cclisiae] Vice-Can[cellarius], fecit MDLXXV*, co oznacza po łacinie, że kardynał Aleksander Farnese sfinansował jego budowę w roku F. .... Nad wejściami bocznymi do kościoła umieszczono wnęki, nazywane w architekturze G. .... Znajdują się w nich figury świętych: po lewej św. Ignacego Loyolę depczącego postać symbolizującą herezję, po prawej św. Franciszka Ksawerego depczącego uosobienie pogaństwa.

.... /7

8. Przeczytaj poniższy tekst źródłowy i wykonaj zadania.

Cesarz chiński zorganizował najambitniejszą w historii wyprawę morską. Pod dowództwem admirała Zheng He wysłał w podróż dwadzieścia osiem tysięcy marynarzy na pokładzie 317 olbrzymich okrętów, z których każdy był pięciokrotnie większy od statków Kolumba. Świat nie ujrzy kolejnej wyprawy przygotowanej z takim rozmachem przez następne czterysta lat. Nie raz, ale siedmiokrotnie, [...], admirał Zheng He przemierzał znany świat, opłynął Azję Południowowschodnią, minął Bliski Wschód i ostatecznie dotarł do Afryki Wschodniej. Zachowały się stare ryciny przedstawiające dziwne zwierzęta, takie jak żyrafy, które przywieziono z tej ekspedycji i pokazywano na dworze cesarskim.

Po śmierci cesarza nowi władcy stwierdzili jednak, że nie interesują ich wyprawy morskie ani odkrycia. Wydali nawet dekret zakazujący obywatelom cesarstwa posiadania łodzi. Samą flotę zostawiono na pastę losu i pozwolono, by splanęła, a wszystkie opisy wielkich dokonań admirała Zheng He zostały utajnione. Następni cesarze w zasadzie całkowicie odcięli Chiny od zewnętrznego świata. Państwo skupiło się na sobie, co przyniosło katastrofalne konsekwencje i doprowadziło ostatecznie do upadku kraju, jego całkowitej zapaści, chaosu, wojny domowej i rewolucji.

Źródło: M. Kaku, *Przyszłość ludzkości*, Warszawa 2018, s. 61-62.

A. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Opisane wyprawy miały miejsce w

1. I poł. XV w.
2. II poł. XV w.
3. I poł. XVI w.
4. II poł. XVI w.

B. Wyjaśnij, dlaczego mimo spektakularnych osiągnięć ekspedycji admirała Zheng He, nie są one współcześnie uznawane za przełomowe w poznawaniu świata. Podaj po jednym argumentem na podstawie tekstu oraz wiedzy własnej.

Argument z tekstu - .....

Argument spoza tekstu - .....

C. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Opisana w tekście wojna domowa i rewolucja rozegrały się w

1. I poł. XIX w.
2. II poł. XIX w.
3. I poł. XX w.
4. II poł. XX w.

.... /4

9. Przeczytaj tekst źródłowy i podaj

Wielka Karta Wolności (Magna Charta Libertatum) z 15 VI 1215 r.

Jan z łaski bożej, król Anglii, pan Irlandii, książę Normandii, Akwitanii, hrabia andegaweński, arcybiskupom, biskupom, opatom, hrabiom, baronom itd., wszystkim bajlifom i wiernym swoim pozdrowienie. [...]

[...] 12. Żadne „tarczowe” lub „pomocne” nie będzie nałożone na królestwo nasze inaczej, jak tylko za [zgodą] wspólnej rady królestwa naszego, z wyjątkiem opłat na wykupienie osoby naszej [z niewoli], z okazji pasowania syna naszego pierworodnego na rycerza i wydania za mąż córki naszej pierworodnej raz jeden tylko, a i w tych wypadkach „pomocne” t nie ma przewyższać uzasadnionej wysokości; to samo ma dotyczyć „pomocnego” z miasta Londynu [...].

39. Żaden wolny człowiek nie ma być pojmany ani uwięziony, albo wyrzucony z posiadłości, albo proskrybowany, ani wygnany lub innym sposobem pognębiony; i ani sami na niego nie wyruszymy, ani nikogo innego przeciw niemu nie wyślemy, jak tylko na podstawie legalnego wyroku równych jemu, albo na podstawie prawa ziemskiego. [...]

Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 173-174.

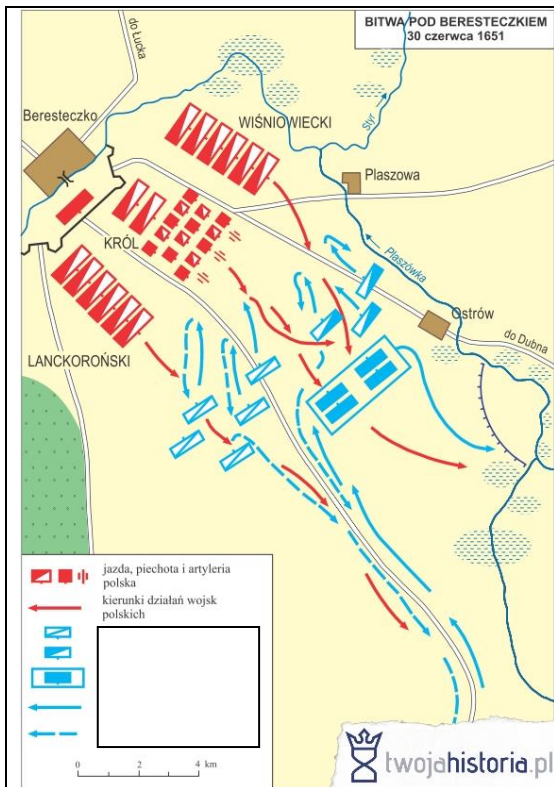
A. Nazwij dwa prawa, których pozbawił się król Jan bez Ziemi wydając powyższy dokument.

- .....
- .....

B. Podaj nazwy trzech współczesnych państw, na które rozciągała się władza tytułarna króla Jana bez Ziemi.

..... /5

10. Zapoznaj się z planem bitwy pod Beresteczkiem z 1651 r. i wykonaj zadania.

A. Podaj imię króla polskiego, który dowodził w bitwie.

B. Podaj, kto był przeciwnikiem strony polskiej.

C. Podaj, jaki był wynik tej bitwy dla strony polskiej.

Źródło: <https://tiny.pl/7ckz2>

.... /3

11. Przyporządkuj postaci właściwy opis.

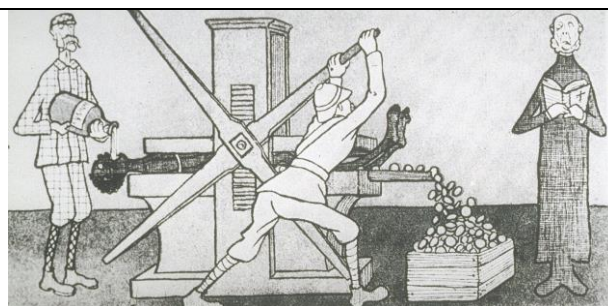
A	Jan Jakub Rousseau
B	Karol Monteskiusz
C	François Marie Arouet (Wolter)
D	Adam Smith
E	Karol Marks

1	Zaproponował wprowadzenie trójpodziału władzy zamiast rządów absolutnych.
2	Zwolennik liberalizmu w gospodarce. Twierdził, że wolna konkurencja i prawo własności to podstawa dobrobytu.
3	W swoich utworach krytykował zacofanie, brak tolerancji i chciwość kościoła katolickiego.
4	Przeciwnik ograniczenia władzy królewskiej na rzecz rządu i parlamentu.
5	Zwolennik utworzenia państwa, w którym wszyscy będą równi, a rządzący będą rządili dla dobra obywateli.
6	Uważał, że kapitalizm jest niesprawiedliwy i powinien zostać obalony siłą przez robotników,

A - .... B - .... C - .... D - .... E - ....

.... /2

12. Zapoznaj się z rysunkiem satyrycznym i wykonaj zadanie.

Źródło: <https://tiny.pl/7ck3s>

A. Nazwij jednym słowem, do jakiego zjawiska w historii odnosi się satyra.

B. Na podstawie rysunku, podaj dwa skutki tego zjawiska.

.... /3

13. Wpisz „prawda” lub „fałsz” przy każdym zdaniu dotyczącym II Rzeczypospolitej.

A	Najważniejszym sojusznikiem Polski była Czechosłowacja.
B	Pierwszym prezydentem został Gabriel Narutowicz.
C	Najliczniejszą mniejszością narodową byli Niemcy.
D	Zajęcie przez wojsko polskie tzw. Zaolzia nastąpiło w marcu 1939 r.
E	Budowa portu i miasta Gdyni rozpoczęła się w 1925 r.
F	Złoty polski został wprowadzony reformą Władysława Grabskiego.

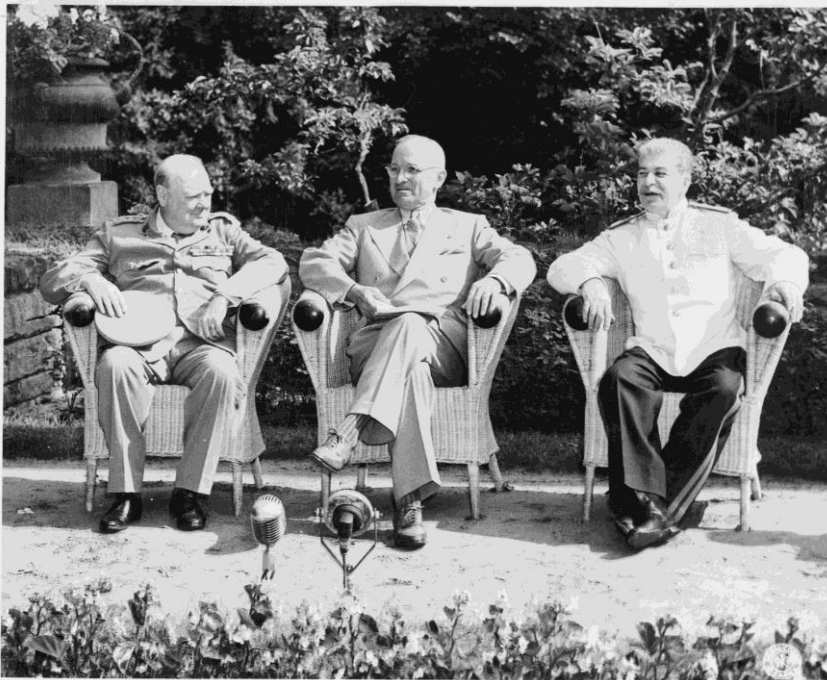
.... /4

14. Podaj kryptonimy operacji wojskowych z czasów II wojny światowej.

A	Największa operacja desantowo-morska, która rozpoczęła się 6 czerwca 1944 r. w Normandii.
B	Celem tej operacji z 1944 r. było zdobycie szeregu mostów w Holandii z wykorzystaniem desantu spadochroniarzy.
C	Niezrealizowany plan inwazji Niemiec na Wielką Brytanię podczas II wojny światowej.
D	Zrealizowany plan ataku niemieckiego na Polskę opracowany od kwietnia 1939 r.

.... /4

15. Zapoznaj się ze zdjęciem z konferencji pokojowej w Poczdamie i podpisz znajdujących się na niej polityków, podając kraje, które reprezentowali.

Od lewej:

- A. ....
 .....
 .....
 B. ....
 .....
 .....
 C. ....
 .....
 .....

Źródło: <https://tiny.pl/7cnmz>

.... /6

Wypełnia egzaminator.

Zad. 1	Zad.2	Zad.3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	Zad. 8
..../2	..../1	..../5	..../5	..../5	..../4	..../7	..../4
Zad. 9	Zad. 10	Zad.11	Zad.12	Zad. 13	Zad. 14	Zad. 15	
..../5	..../3	..../2	..../3	..../4	..../4	..../6	

podpis sprawdzającego

suma punktów: .....